

ELOFIZETES

HELYBEN:

Egész évre . . . 28.— korona.
Fél évre . . . 14.— korona.
Negyed évre . . . 7.— korona.
Egy hóra . . . 2.80 korona.

VIDEKEN:

Egész évre . . . 32.— korona.
Fél évre . . . 16.— korona.
Negyed évre . . . 8.— korona.
Egy hóra . . . 2.80 korona.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Szombat, augusztus 26.

Visszavert
orosz ellentámadások.

Budapest, augusztus 25. (Hivatalos.)
A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszíntér:

Károly főherceg lovassági tábornok
hadseregének harcveronaia:

A Moldovától nyugatra és a Tatár
szoros vidékén az oroszok többrend-
beli támadásait, részben kézitusában,
az ellenség nagy veszteségei mellett
visszavertük. Egyébként a helyzet
változatlan és váltakozó erősségű tü-
zérsgéi harc folyik.

Hindenburg vezértábornagy hadse-
regének harcveronaia:

A perpelniki—pieniaki szakaszon
újra visszavertük az ellenségtől azt a
keskeny lövőárókrészt, amelyet hu-
szonkettedikén elfoglalt és ez alkal-
lommal egy tisztet, kétszázötvenegy
főnyi legénységet elfogtunk és három
géplegyvert zsákmányoltunk. Odébb
északra nincs nevezetesebb esemény.

Olasz hadszíntér:

Tegnap este az ellenség a Wi-
pachtól délre lekvő állásainkat Nova-
vasig élénk tüzérsgéi tűz alatt tar-
totta. Egyidejűleg számos felderítő
osztály nyomult elő a harcveronal szá-
kasza ellen. Valamennyit visszaver-
tük. A fassani-álpok harcveronáin az
olaszok sikertelen támadásai után a
tüzérsgéi tevékenység is csökkent.

Délkeleti hadszíntér:

A Wojusánál helyenként csatá-
zás folyik. Hófer altábornagy, a vezér-
kari főnök helyettese.

Angol-francia támadások.

Berlin, augusztus 25. (Hivatalos.)
A nagy főhadiszállás jelentik:

Nyugati hadszíntér:

Augusztus tizenhétedikéhez ha-
sonlóan tegnap este a leghevesebb
tüzérsgéi előkészítés után a Thiep-
váltól a Sommeig terjedő egész arc-
vonalon az angol-francia támadások
egyidejűleg megkezdődtek és több-
szörösen ismétlődtek. Thiepval és a
Foreaux erdő között a támadások
véresen összeomlottak. Auswillerstől
északra az árkok legelső szellőztető ré-
szét feladták. A Longueval—Belville

Az utolsó szerbek.

Megverte az uristen Szerbiát, mert
sok jó barátot adott neki. A legjobb
akarója volt az uralkodó család, a
gőtnős Pelár, a téleszü Györgye és a
nagyvási hőbortban szenvedő Sándor
trónörökös, akik a szerb nemzetet a
nagyvatalnak sorába akarták emel-
ni. Már ennyi barát is elég egy nem-
zetnek ahhoz, hogy elpusztuljon. De
a makkon és szilvan rizott szegény
országokra a legnagyobb csapást akkor
mérte a sors, amikor a világ legha-
talmasabbnak hitt nemzeti pártfogá-
sukba vetik, amikor Oroszországgal,
Angliával és Franciaországgal egy
társaságba került és a boldogságtól
reszkelve hallhatta a minden oroszok
cárjának dörgő szavát: „soha sem to-
gom elhagyni az én szerbjeimet!”

Es osakugyan beváltották igé-
retüket. Szerbia megmentésére hatal-
mas hadsereget indítottak utnak. Iga-
zán nem ők a hibások, hogy mi
gyorsan elfoglaltuk azt a kis orszá-
got, még mielőtt a segítség megér-
kezne volna. De azért nem hagyták
el a szerb népet. Uralkodójának, trón-
örökösüknek és kormányuknak koszt-
ot, kvartélyt és teljes ellátást adnak.

Petert továbbra is felségnek ne-
vezik, Pasicsot, pedig változatlanul
meghagyták kormányelnöknek. Am
a namisítatlan nagylelkűséget a
megmenekült szerb hadsereg is érezte.
Minden katonája a Karagyorgyevics-
dinasztiának télesztendei szabadságot
kapott és Kortuban gyönyörködnetti
az arany-kek tengerben. Amikor pe-
dig a szerb hadsereg kipihente ma-
gát, hatalmas jóltevői pompásan tel-
ruházták őket — a trón számára.
Megmentettünk benneteket — mondták
nekik — most rajtatok a sor, hogy áldo-
zatkésztségeteket bebizonyítsátok. S a
szerb csapatok újból a harotérre kerül-
tek; jutott belőlük Oroszországnak,
Szalonikinek, Olaszországnak, sőt talán
még Verdunnak is. Hiszen százezer
embert sokféle lehet használni. A szer-
bek most is mindig a legelső vonal-
ban küzdenek, hatalmas szövetsége-
seik megtartották igéretüket: nem
nagyják Szerbiát és mindig mögötte
állanak. Es midőn az utolsó vitéz
szerb katonát is átadják az örök hal-
hatatlanságnak, parádés temetést ren-
deznek neki lelketlen, becssteien, ten-
geri kalózkodhoz hasonló barátai. Szer-
bia fejtájára — régi határkövére —
peuig odairhatják kis szomszédai:

„Elpusztult, mert hitt a hatalma-
sok szavának.”

erdőszakaszon az ellenség előnyöket
vivott ki. Maurepas község jelenleg
az övé. Maurepas és a Somme kö-
zött a francia roham semmitféle si-
kért sem ért el. A Maastól jobbra is
támadást indítottak a franciák. A harc
a Fleury szakaszra szorított, az
ellenséget visszautasítottuk. Egy lég-
hajónk az augusztus huszonegye-
dikére virradó éjjel London városát
megtámadta. A Sommetól északra
lelőttünk négy ellenséges repülőgé-
pet, egyet-egyet Pont-Farergernél Va-
rannestől délre és Fleurynél (augusz-
tus huszonharmadikán) légi harcban,
egyedül pedig Armentierestől délre vé-
dőágyunk tűzével. Az utóbbi időben
többször előfordult, hogy belga váro-
sokra, úgy tegnap Monsra bombákat
dobtak. Eltekintve a tetemes dologi
kártól, mely belga vagyonban esett,
néhány polgár súlyosan megsérült.

Keleti hadszíntér:

Hindenburg vezértábornagy arc-
veronaia:

Augusztus huszonegyedikén Zny-
zynél elvesztett árkok visszafoglala-
sára megindított ellentámadás sikeres
volt. Tegnap és augusztus huszon-
egyedikén a Graberka mellett ötszáz-
hatvanegy foglyot szállítottunk be.

Károly főherceg lovassági tábornok
arcveronaia:

A német csapatoknál nincs újabb
esemény.

Balkán hadszíntér:

Nincs lényeges változás. Legfel-
sőbb hadvezetőség. (Miniszterel-
nökség sajtóosztálya.)

Londont bombázták
a Zeppelinek.

Berlin, augusztus 25. A Wolff-
ügynökség jelenti: A huszonegyedi-
kéről huszonötödikére virradó éjjel
több léghajó megtámadta az angol
keleti part déli részét és ez alkalom-
mal a Cytire és London délnyugati
városrésze, Folkestone és Harureh
tengeri erődök ütőere, valamint a
dowari kikötőben levő számos ha-
jóra sok bombát dobtak. Mindenképp
igen heves hatást észleltek. Légna-
jainkat az oda és visszarepülés alkal-
mával számos őrszolgálatot teljesítő
haduró és a támadás alkalmával a
védőütegek hevesen, de eredményte-
lenül lőtték. Valamennyi visszatért.
A tengerészeti vezérkar főnöke.
(Miniszterelnökség sajtó osztálya.)

Zárt ülést kért az ellenzék.

Bezárt tudósítók telefonjelentése.

Beöthy Pál elnök a képviselőház ülését háromnegyed tizenegykor nyitja meg. Napirend előtti felszólalásra Pajzs Gyula kért és kapott engedélyt. Pajzs tiltakozik az ellen, hogy Ráta Endre a Hadi Termény részvénytársaság elleni interpellációjában őt burkoltan meggyanúsította. Azt állította ugyanis, hogy azt beszélik, hogy több ezer dísznő hizlalásához kapott tengerit. Ez nem áll és senki képviselői beolvásával megának semmit ki nem jart. O hnyas az inkompatibilitásra.

Zinszky István: Hova tette a negyvennyolcas programját, ha olyan tanyás?

Pajzs Gyula: Majd erről máskor beszéllek! Harom fiam helyett dolgozom, akik katonák és betolyásonnal még csak azt sem jartam ki, hogy az ország területén nyerjenek alkalmazást.

Felelőadások a baloldalon: Ez nem érdem!

Pajzs Gyula: Mások mégis megtették, hogy betolyással itthon szereztek alkalmazást. (Oriási zaj a baloldalon.)

Beck Lajos: Nem tudjuk a gyannúsításokat!

Bosnyák Géza: Neveket kérünk!

Pajzs Gyula: Poldau, Ráta Endre sem volt a harcéren. (Nagy zaj a baloldalon.)

Eitner Zsigmond: Majd megnevezzük a jobboldalról is azokat, akik még nem voltak a harcéren.

Ezután a jövőre adó részletes tárgyalására ternek át. A 11. szakaszhoz felszólaltak Szurecsányi György és Polónyi Géza.

Kastnerházy Mór gróf Polónyi Géza beszéde közben felszólalt az elnökhöz és zárt ülést kér 52 képviselőtársa nevében, hogy bizalmas megbeszélést tartassanak a helyzetről. Justin Gyula megtagadta a kérvény aláírását, mert ő nem illeszkedik bele abba a rendbe, amit mások diktálnak.

Az elnök Polónyi beszéde után felolvasta a zárt ülést kérő indítványt. Felolvasták az alatti neveket. Két nevet nem tudtak elolvasni, mire a jegyző leküldte a nevet Ugron Gábornak, aki az aláírásokat gyűjtötte és ő ezeket az aláírásokat is elolvasta. Az elnök megállapította, hogy a zárt ülést kérő ötven képviselő jelen van és így a házszabályok értelmében a ház vita néki fog dönteni az indítványról. Kéri, hogy azok, akik a zárt ülést elrendelését kívánják, álljanak fel.

Az egész ellenzék felállt. Hoványi Géza, Kostyal Miklós és Minályi Péter jegyző szavazta meg azokat, akik felálltak. Ötvenként képviselő kívánta a zárt ülést. Az elnök felkérte azokat, akik nem kívánják a zárt ülést, hogy álljanak fel. Az egész munkapart felállt.

Gál Sándor: Majd interpelláció alakjában logjuk elmondani azokat a dolgokat, amelyeket a zárt üléseken akartunk elmondani!

Az elnök: Szavazás közben beszédet tartani nem lehet.

Az elnök ezután megállapítja, hogy ötvenként szavaztak az indítvány mellett és nyolcvannyolcan ellene, tehát a ház a zárt ülést elrendelő indítványt elvetette.

Gál Sándor közbeavatkozott: Most már vegyék megukra a többséget!

A zárt ülést kérő indítványt a házszabályok szerint a mai üléseken meg egyszer előterjesztani nem lehet.

Budapestről telefonálja tudósítók: A Budapesti Tudósító ma délután a következő kommunikét közölte: Egy esti lap Andrassy Gyula grófnak egy nyilatkozatot közölte, amely szerint az ellenzék által kért zárt üléseken ő maga egy fontos külpolitikai kérdést akart szóra tenni, amelyet azonban most már nyílt üléseken lesz kényszerítve elmondani. A Budapesti Tudósító illetékes helyről arról értesül, hogy az elnökség a vita alatt neki átadott kérvényt a házszabályok szigorú intézkedései szerint, rögtön tárgyalás alá bocsajtotta. Ha a képviselőház elnöke, vagy a többség vezetése előzetesen tudomásul bírta volna arról, hogy a zárt üléseken Andrassy Gyula gróf komoly külpolitikai kérdést akart szóra tenni, úgy a ház többsége a zárt ülést elrendelését megfontolatlansággá tehetné.

Kicsempészik a zsirt Aradról.

(Resch Ferenc altábornagy előzékeny-sege. — A lisztkontingens teremtése.)

ARAD VÁROS KÖZÉLELMZÉSI BIZOTTSÁGA

Arad város közlelmzési bizottsága ma délután Lőcs, Ráta polgármester-helyettes elnöksége által ülést tartott, melyen a város közlelmzésének ellátása dolgában fontos és érdekes határozatokat hoztak. Panaszok merültek fel az aradi pékek ellen, akik tulajdonosan el vannak foglalva sütéssel és nem fogadják szívesen, ha műhelyükbe kenyéret visznek sütés céljából. A város vezetősége e kérdést úgy találta megoldhatónak, ha a város két-három helyén sütőműhelyeket bérelne. Három ilyen pékműhely állana rendelkezésre. A Révay-utca 14. szám alatt, a Boros Beni-téren a Dengi-utczában, s a harmadik pedig a Gyár-utczában. Mind a három pékműhely megjelölés, s jelenleg mind a háromon azünetel az üzem. A város ezt a három műhelyt bérelné és csakis sütést vállalna bennök. A bizottság a tervet megeléjőnek találta és javaslatba hozta a tanácsnak, hogy a sütőműhelyeket azukcasszive nyissak meg.

A kenyér hiánynak egyik oka az is, mondotta az elnök, hogy a pékek legnagyobb része a katonai kórházaknak szállít. Honapokkal eselőtt szerződés kötöttek a katonai hatóságokkal és egy-egy pék magára vállalta, hogy egy-egy kórháznak betegeit el fogja látni kenyérral. A kórházak betegei azonban a szerződések megkötése óta alaposan megasporodtak és ezzel szemben a katonai hatóság a pékeknek nem ad több lisztet. A pékek azonban ennek ellenére is teljesítik szerződésbeli kötelezettségüket és pedig valószínűleg úgy, hogy a városi közlelmzés lisztjéből sütik a kórházi betegek számára a kenyéret. A város ezen sürgősen segíteni fog, még pedig úgy, hogy a katonai hatóságnál sár, hogy a pékeknek, a kórházakba felszaporodott betegek arányában, nagyobb lisztmennyiséget adjanak ki.

A gyárak hatósági üzlete tegnap délelben megnyílt. A megnyitáson jelen volt Varjassy Lajos polgármester s a gyár-igazgatók. Az első napon a hatósági üzletben 1400 korona folyt be és összesen mintegy 15.000 csomagot kellett elkészíteni, amit az ott alkalmazott kiszolgálókön kívül a katonai hatóság által az üzlet rendelkezésére bocsátott tis hozzáértő

katonák dolgoztak fel. Ajánlotta a bizottságnak, hogy Resch Ferenc altábornagynak a munkásságáért mondjon köszönetet a város nevében.

A belügyminiszter értesítette a város vezetőségét, hogy augusztus 17-én 32 vagon lisztet bocsátott a város közlelmzésének rendelkezésére. Szeptember 15-ig tehát ennek a lisztkontingensnek kell fedeznie a szükségletet. Az elnöki polgármester-helyettes ennek kapcsán megemlékezett, hogy a gyári liszt szükséglete egyedül 6 vagon liszt lenne. A tanács kérte, hogy a miniszter ezt a hat vagonot a kontingensen kívül külön utaltassa ki, miután a gyárakban többnyire katonai munkát végeznek, de a kerelem ellenére is eddig csak 32 vagonot kaptak. Most nem marad más hátra, mint hogy a város sürgősen be fogja fejezni az ellátatlanság megszüntetését, a polgármester tettezzel a lisztot és annak alapján kéri fogja a város lisztkontingensének telemetését. A Hadi Termény részvénytársaság aradi képviselői a polgármesterrel jártak és maguk is belátták, hogy a 32 vagon kevés és ennek a kontingensnek 55 vagonra leendő telemetését maguk is pártolni fogják. Eddig 16.000 aradi család jelentette be igényét a lisztre. Ezt az óriási számot 32 vagon lisztből nem lesz képes ellátni a város. A város vezetősége tehát mindenáron arra törekszik, hogy a lisztkontingens már legközelebb telemetlje a kormány.

A közlelmzési bizottság, tekintettel arra, hogy a város földbérleti nem látják el a piacot zóroséggal, hanem valószínűleg exportálják azt egy albizottságot küldött ki a konyhakertészek ellenőrzésére. Konkrét panasz hangzott el Faragó Gyula bérli ellen, aki hatvan holdon köteles konyhakertészetet folytatni és nem szállt ennek megfelelő földsegnemut az aradi piacra.

Tudomására jutott a helyettes-polgármesternek az is, hogy Aradon sokkal kevesebb zsirt kerül jelenleg közlelmzésre, mint a mennyi zsirt van. Felmerült az a kérdés, hogy hova lesz Aradról a zsirt? Kiderült, hogy egyes hentesek nagyobb zsirkészletet kocsira pakoltak, a kocsit áthajtott az Erzsébet-hídon. A vámnál megkérdezték, hogy hova szállítják a zsirt, s a kérdésre az volt a felelet, hogy a várba a katonaság részére. Az ilyen kocsik azonban pár méterrel a hid mögött jobbra fordultak, Ujaradra hajtottak, s az ujaradi vasuti állomásra küldik szét a zsirt az egész országba. Ezen a bajon a város úgy fog segíteni, hogy fel fogja hívni a vámosokat, hogy csak azt a zsirt szállító kocsit engedjék át a hídon, mely igazolvánnyal tudja bizonyítani, hogy a zsirt a várban levő katonaság részére viszi. Felkéri a város a Máv. üzletvezetőségét is, hogy az ujaradi zsirtszállításokról készítsen a város részére kimutatást, s az ujaradi főszolgabírósságot szintén felkéri, hogy zsirtszállításra ne adjon engedélyt. Ezeknek az intézkedéseknek igénybevételei a zsirt hiány rövidesen mag lesz oldva Aradon.

Tisztelettel kérjük

azokat a t. tábori előfizetőinket, akiknek a tábori postaszámuk megváltozik, hogy egyidejűleg a régi tábori postaszámukat is írják meg, mert ellenkező esetben a lap pontos küldésében fennakadás állhat be.

Befutott a „Deutschland“ Brémába.

(Harminckét ellenséges hajó üldözte.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Bréma. Hivatalosan jelentik déli tizenkét órakor: A Deutschland épp most futott be a szabad kikötőbe.

Bréma. A Deutschland nevű kereskedelmi tengeralattjáró visszatérése alkalmából a városi szenátushoz a német császár a következő táviratot intézte:

„Rendkívül örömmel tölt el az első német kereskedelmi tengeralattjáró visszatérése eredményes tengerentúli utjaról. Fogadja a szenátus legmelegebb udvoztet a uszteleire-melto Hanza-varos tenyes törtenetének uj, dicső tényéhez. Vivant sequentes Viimos I. R.“

Üdvözlő táviratok érkeztek még az oldenburgi nagyhercegtől, a hamburgi szenátus elnökétől és a lübecki szenátustól.

Budapest. A képviselőház déli előtti ülésének végén Böchy Pál elnök felolvasta a német birodalmi gyűlés elnökének sürgönyét, melyben az megköszöni a Hazának a Deutschland megérkezése alkalmából küldött üdvözlő táviratát.

Berlin. Lohman Alfréd, az Océánhajózási Társaság igazgatója, Hielgolandig elébe utazott a Deutschland-nak. Mint ő maga beszéli, megható látvány volt a ködből és esőből előbukkanó tengeralattjáró. König kapitány és emberei a fedélzeten állottak, sapkájukat legették és hurrá-kiáltásokkal üdvözlötték Lohman közeledő hajóját. Valamennyien végtelenül boldogok voltak, hogy szerencsésen befejezték utjukat. A hajósvállalat a legénységet azonnal beosztotta a legközelebbi útra.

Az a rakomány, melyet a Deutschland magával hozott, nagyobb, mint a minőknek gondolták. Az árak neméről azonban egyelőre pontosabbat nem szabad közölni a nyilvánossággal. A Deutschland-nak Baltimoreba való érkezésekor lelkes amerikai németek jelentékeny összegűket gyűjtötték a legénység és a vitéz kapitány jutalmazására. Most egy sor német nagykereskedő több százezer márkát gyűjtött össze König kapitány és legénysége között való szócsoztás végett, valamint a később utnak induló kereskedelmi tengeralattjárók jutalmazására.

Drezda. A közeli Lahmann-szanatórium-ban kuzán tartózkodó bolgár királyné ezer márkát adományozott a Deutschland kereskedelmi tengeralattjáró legénységére javára.

Berlin. Londonból jelentik: Összesen harminckét hadihajót küldött ki az entente a Deutschland üldözésére. Ezek közül nusz hadinajó az amerikai kikötők előtt és az uszaki tengerben állott készen és a többiek a tengeren való üldözésre voltak kijelölve. A Morning Post szerint a rendkívüli köd és vihar akadályozta meg a Deutschland utjának meghiusítását.

Stockholm. A Deutschland visszatérését az összes itteni lapok mint a legfontosabb napicseményt itélik meg.

A Dagens Nyheter írja: A kereskedelmi tengeralattjáró visszatérésevel a Németország és Amerika közt való vizalati közlökedés problémája megoldottnak tekinthető. Csak

most lehet beszélni az angol blokád hatásos áttöréséről. Erihető, hogy ezt a napot egész Németországban diadalmasan ünneplik.

A Stockholm Dagblad írja: A hajó szerencsés megérkezése Németországban kívül is mindenütt csodálatot ébreszt a kitűnő legénység iránt és őszinte elismerést König kapitánnyal szemben. Mert ha az odaútas az új járművel nehézségekkel volt üszekötve, a hazatérés az angol flotta saigomított örködésével szemben különösen nagy követeléseket támasztott.

Amsterdam. A lapok a Deutschland kereskedelmi tengeralattjáró visszatérését rokonszenves szavakkal kommentálják és hangsúlyozzák, hogy Németországban joggal nagy az öröm a merész vállalkozás sikerén.

A Nieuwe Courant írja: Bár az angol Lloydsonál úgy mint 50 : 1 arányban fogadtak arra, hogy a Deutschlandnak nem sikerül kijátszani az angol flotta éberségét, König kapitány mégis baj nélkül hazajött. Hogy a németek ennek nagyon örülnek, az természetes, de sok angol ember is bizonyára nem tudja megtagadni csodálatát König kapitány vállalkozásától.

Korinlov, a szökevény tábornok Brusszilovról!

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Megírta az Aradi Közlöny, hogy a közgei tartalakkórházból megszokott Korinlov Lavro orosz altábornagy. Komaromból azt jelentették, hogy ott felismerték a szökevény orosz főisztet, az futva akart menekülni és eközben a Dunába vetette magát, de kimentették és így a hatóság kezére került. Miután az atesett izgalmat és taradalmakat kipihente, kiullgat-tak, majd pedig Budapestre szállítottak. Ez azonban nem bizonyult valóznak.

Azonban ennél is érdekesebb, hogy a közgei kórházban megtalálták a Korinlov naplóját, amelynek egyik rendkívül érdekes fejezete az, amely Brusszilov orosz főparancsnok jellemzését tartalmazza. Mint fővárosi tudósítónk telefonaija, ez a napló-rész a következőké hangzik, majdnem szoról-szóra lefordított magyar szövegben.

— „Brusszilovunk szerencsés ember. Határozottan melléje állt a szerencse. Talán az egyetlen a tábornokaink közül, aki ezzel dicsekedhetis, 63 éves, tekintélyes gazdag családból származik, ifjúságát egy nagylábon élő, lovas ezredben töltötte el. Kitűnő társalkodó volt. Az udvarnál szerették. A pétervári társadalomban is szívesen látott vendég volt. Szenevedélyes sportszmann, kitűnő lovas és mindenütt ott volt, ahol sportról volt szó. Ő vezette be a polójátékokat Pétervárra, de azért ismert is és talantumos tejkak tartottuk. Őszintén bevallom azonban, hogy együnk sem álmódta volna, hogy valaha odakerül, ahol most áll.

— Emlékszem 1914. őszére, amikor átvette egy hadtestnek a vezetését Gaficában. Azonnal felkeltette Nikolajevics nagyherceg figyelmét. Pár hét múlva már hadsereget vezetett a Kárpátokban és ma már három nagy orosz hadsereg lesi a parancsait. Szegény Ivanov tábornok kétszer próbálta meg ugyan azt a legnagyobb erőtesztéssel, de egyszer sem tudta áttörni az osztrák frontot. Már két hónapja kísérelti ezt meg Brusszilov makacssággal és még rettenetesebb vérpazarlással.

— Még Pétervárott, az igen mérsékelt körökben is úgy beszélnek róla, hogy hallatlan módon gazdálkodik az emberanyaggal és felülmúlja elődét, a nagyherceget, akit határozottan az árnyékba állított. Láttam saját szememmel egy magasrangú tisztúknak a levelét, aki így írt haza.

„Már nem is ember az ember, bármilyen szomorúan hangzik is, de itt századrésznyi értéke sincs, mint nálatok otthon a légynek. Sokszor egész komolyan azt hiszem, hogy meg kell örülnöm és ettől félek a legjobban és nem attól, hogy elvesztem az életemet, hanem az a lehetetlen borzalom, ami az embert elfogja, amikor heteken át látja, miként emelkednek körülötte a hullahegyek, amellyel minden talpalattnyi földet megvásárolunk. Azt mondhatnák, hogy nem vagyok igazi katonavér, de nem tudom elképzelni, hogy azok, akik bennünket a pokolba küldenek, azt oly hidegvérrel tehetik meg, ha egyszer heteken át látnák saját szemükkel mindazt a borzalmat, amit mi látunk.“

— Mindegy, ma Brusszilov neve olyan népszerű Oroszországban, mint Joffre-é Franciaországban. Oroszország minden katonai reménye és álma elválaszthatatlan Brusszilov nevetől. Ő az erős ember, a neki való helyen, nem lehet őt félreteni az utból. Megpróbálkoztak vele, nem sikerült.“

Ez a szenzációsan érdekes napló-töradék a szökevény tábornoknak nemesak nagy intelligenciájáról, mint arról tesz tanúságot, hogy saját szemével is megmerte látni az orosz főparancsnoknak a világtörténelemben egyedül álló ördögösét, amely bizonyítja, hogy a magasrangú orosz tisztek közt hábor csak egyelőre süttöve és oly módon, hogy az külvilágba ne hatolhasson ki, visszatérését keltett az emberpazarlás, amelyhez pedig a hosszú háboru alatt direkt hozzászoktatták őket. Látszik az is, hogy az orosz hadvezetésben csak egy ember akarata érvényesül és ez az egy ember annyira el van zárva minden külső befolyástól, hogy sem az orosz társadalomban, sem pedig magában a hadseregben keltett hatás semmiféle befolyással nem lehet rá. A szökevény tábornoknál talált naplójegyzet a háboru egyik legérdekesebb és legbecesebb dokumentuma lesz, mert bizonyítéka annak, hogy az entente hadvezérei, akik állandóan Napoleon tanítványainak, de sokszor magának Napoleonnak szerepében tetszelegnek, a világ legnagyobb vérontójának bünsit eszerszeresen nagyobb arányokban követik el.

Harctéren levő katonáknak

a legkedvesebb és legalkalmasabb ajándék egy hazuról érkező hírlap. Az „ARADI KÖZLÖNY“-t a táborba minden aradi katona olvassa.

LEGUJABB.

Megállt az orosz offenzíva. — Fontos stratégiai helyeket irtenek ki az oroszok.

Ejjel 2 órakor érkezett telefonjelentés.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Az orosz vezérkar jelentése:

Augusztus 22. délután: A helyzet változatlan.

Augusztus 22. este. A nyugati fronton a helyzet változatlan.

Augusztus 23. délután. Nyugaton a helyzet változatlan.

Krevotól délre gáztámadások voltak. Brodytól délre az ellenség előállítására elleni támadásait visszavertük. A Prva Iorrasaitól 2 kilométerre a Kóveria nyugati eszaki és déli a magyar határon harcolunk.

Augusztus 23. este. A helyzet változatlan.

Berlin. A „Berliner Tageblatt” írja: Az orosz fronton ez

az érzés, hogy nagy események műszöbén állunk, melynek megoidását csak nyit utközetben íthatjuk. Hogy mennyire komolyan veszik az oroszok a jövő eseményeit, mutatja az, hogy nemcsak nagy erőfeszítéseket tesznek elegendő tartalékok megszerzésére és készen tartására, hanem előkészületeket tettek arra nézve is, hogy exponált helyeken levő stabilis berendezéseiket hátra tolják.

Petervar. A Szent Szinódus elrendelte, hogy az ortodox egyház galiciai és bukovinai templomaiban imákat tartanak az orosz cserért és az orosz fegyverek aicsoségéért.

Titkos aradi koldusasszonyok.

Az Aradi Közlöny munkatársai

A titkos koldusok. Elszórták-e azokat a száraz, elszórt kezeiket, melyek ujabbán mind kenyérszilobban nyúlnak elének alkonyati időben mely kapuonok bejárói alól, kiugró nársarkak eltakaró spanyoljára mögü? Beesett arcu, bagyadi tekintetű asszonyos ezek; legtöbbkor öreg asszonyok, — sohasem térnek; Egy-egy mellesleg két-három ilyen titkos koldusasszony állit még bennünket, legtöbbkor nem is szóval, — egy tekintettel, egy csontig száradt kéz sáig látható kérés mozdulatával. Nem a kíváncsiság vezette munkatársunkat, inkább a szánalom és a szomorúság, midőn elhatározta, hogy kérésesit őket. Mert látható volt róluk, hogy nem hivatásos koldusok, nem engedélyes kéregatók, hanem titkos ellátásújai a mostani zavaros életnek.

Az Andrássy-téren, a Minorita rendház kapuában állott ma estére egy ilyen szegény viharlépett öreg anyóka. Két száraz keze lecs a gótt, senőgy is emelte volna fel kérés mozdulattal? Nem is beszélt, de a szemének megírt lénye mögött annyi esedéző szomorúság volt. Munkatársunk hozzá lépett:

— Tudja-e anyóka, hogy itt nem szabad állandó? Vigyáznia kell, mert ha valamelyik hivatalos ember meglátja, bajba kerül.

As öreg asszony azt hitte, hogy munkatársunk is aise hivatalos ember, mert lénye és dadogva reagie:

— Kezem csókolom, nagyságos ur, nem vagyok én koldus, csak egy szegény asszony.

— De tudja-e, hogy koldulni még sem szabad, ha szegény is az ember.

Az öreg asszony szeme könnyes lett s halkau válaszolta:

— A létszertendő urak elűrik, hogy itt álljak, nem keres senkiel semmit, nem arlok senkinek semmit, ha valamit adnak, elveszem, mert gyenge vagyok már arhoz, hogy munkával keressem meg a kenyéremet.

— De hiszen a szegényekről gondoskodnia kell a városnak, miért nem jelenkezik?

— Szégyenlem én azt kérem, fiam van nekem a harcséren. De bizony az államségélyből nem nagyon tudok megélni.

— Miért nem megy a nővédelmi hivatalba? Ott talán segítenek magán.

— Egyszer voltam ott, kaptam is 4 koronát, munkát is akartak adni, de amint tettszik látni, már sáig bir om vonszolni szegény öreg tagjaimat.

A Weitzer János-utcában este 8 óra felé a görög katolikus bérház kapujánál elém nyult az a bizonyos száraz, ésszeaszott kolduskéz. Ugyanazokat a kérdéseket és intéseket intégettem hozzá, mint a délelőt folyaman a másik koldusasszonyhoz. A szerencsétlen egész megfázó tragédiát beszélt el, melynek szinte nem is tudok a maga egészében hitelt adni. Azt mondotta, hogy egyedü áll a világon. Munkára képtelen öregasszony, aki a múlt hetekben napokig volt segély nélkül, mert nem tudott annyit keresni, hogy régi lakásán megtürjék. Gyenge beteges, erőtelen. Jószívü emberek segítségére apellál s olyan kevés jószívü embert talál, hogy vannak napok, amikor az ő igényeinek megtelelő csekélyiséget sem tudja megszerezni.

Ugyancsak a Weitzer János-utcában az iskola közelében is üldögel egy kócos naju öreg asszony. Valamikor sokat írtak róla az újságok, mert unióknak segített eltanítani önnük gyümölcsöt. Az anyóka csináló bábaasszonynak háza volt a Deák Ferenc-utcában, de ügyvédkére került, amikor ő a tégyszáza vonut. S most ő is könyörögve nyújtogatja valamikor nagyon fúrge kezét...

Nem azért mondottuk el ezeket, mintha a nyomort el tudnók fúzni az utcáról, ahol helye nincs. Nincs még háborus időben sem, hanem inkább az a célunk e néhány sor irással, hogy ne durvan, de szépszerével járjanak utána azok, akiknek ez hivatalos kötelességük s szedjék össze az élet hajtorottjait s adjanak nekik életük utolsó idejében nyugalmas és el-türhető otthont. Hogy ezek a szerencsétlenek ne lázó érzéssel gondoljanak a szegényhá-zakra, s azokra az intézményekre, melyek kötelesség sorukkal foglalkozni.

Bulgária sikeres offenzívája.

Sajtó tudósítók telefonjelentése.

Lugano. Anglia és Olaszország konzulátusi ügynökei Szeresz és Kavallán at Szalonikiba érkeztek. Ezek szerint a bolgárok mar augusztus 18-án Szeresznel voltak. A bolgárok Lissát és Csermontot szálották meg. Egy másik bolgár csapat 10 kilométerre volt Kavallától. A szereszi görög csapatok parancsnoka el volt tökélve, hogy ellenállást tanusiton. De a kavallai görög csapatok parancsnoka kijelentette, hogy ő eleget tesz az Athénból kapott parancsoknak.

Lugano. A turini Stampa petervari levelezője azt jelenti, hogy Asquith egy orosz parlamenti küldöttség előtt kijelentette, hogy Anglia, Oroszország és Franciaország meg-egyeztek a keleti kérdés szabályozása dolgában. Megállapodtak abban, hogy Szalonikit nem adják többé vissza Görögországnak. Ezt a kikötőt nemzetközivé teszik, hogy Konstantinápolylyal szemben kifejléssék. Olaszország nem vett részt ebben a megegyezésben, mert akkor Itália még semleges volt. A Stampa levelezője azt hangoztatja, hogy azért is igen szükséges Olaszország részvétele a szalonikii váltakozásban, mert csak ezen a révén követhet kárpótlást a keleten.

Bern. Pétervárról jelenti az Echo: Pavozavsky gróf a szláv egyesület ülésén azt indítványozta, hogy a háboru után Bulgária kormányzását az entente megbízottjaiból álló bizottságra kell ruházni. Ekkor Bulgária területét már a Romániának és Szerbiának adott részekkel megapaszták és Bulgária nagy kár-terítést is köteles fizetni Szerbiának.

Szalonikí. A francia főhadiszállás jelenti: Változás nem történt. Osztrovotól nyugatra támadásainkat folytatjuk. Tüzérségünk olyan talvokat, lött amelyek bolgár osztagok tartózkodási helye volt. A szerb irreguláris csapatok, amelyek a bolgároknek Flóvia felé való előnyomulását megakadályozták, elérték a szerb főhadisereget.

Lugano. Szalonikiből jelentik: Az angol parancsnok a Doiran frontról tüzérségi tevékenységet jelent, gyalogságit nem. A tüzérség a Struma balpartján elsancolt bolgárokat szét-szórta.

Genf. A „Paris Journal” athéni tudósítója írja: Aménban nagy az izgalom. Az entente követei fontos tanácskozásokat tartottak. A hadügy-miniszter Konstantia királytyal és a vezérkari főnökkel folytatott tanácskozást a visszavonuló görög hadsereg élelmezési szükségének kielégítéséről. Zaimisz miniszteremök egész nap tanácskozásokat tart az entente követivel s ezekről a tanácskozásokról azonnal beszámol a királynak.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 161
nyomda	— — — — 151

Tisza István gróf nem ellenzi a zárt ülést.

(Nem informálta az ellenzék a kormányt. — Rakovszky István visszavont indítványát.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

A képviselőház a jövedelmi adó részletes vitáját a délelőtti ülésen befejezte, ezután pedig következett a vagyon adóról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalása, melynek címénél mindjárt hosszabb vita fejlődött ki és ez esig tartott.

Ezután a holnapi ülés napirendjének megállapítására került a sor és itt hosszabb vita fejlődött ki. Az elnök indítványozta, hogy a legközelebbi ülés holnap legyen a két elfogadott törvényjavaslat harmadszori olvasásával, valamint a másik két adójavaslat részletes tárgyalásával.

Az indítványhoz elsőnek Rakovszky István szólalt fel, aki felolvasta a miniszterelnök július 7-én tartott beszédét, melyben a miniszterelnök kijelentette, hogy ha nyolc óras ülések lesznek, abban az esetben a Ház hetenként csak négyszer tart ülést. Most már holnap az ötödik napon lesz az ülés és ezenkívül pedig e héten egy alkalommal az ülés tovább tartott tizenhat órával. Kijelentette, hogy ha elfogadják a többség az elnök javaslatát, akkor ezzel rossz szolgálatot tesznek, különösen a miniszterelnöknek, mert megingatják a Ház hitelt a miniszterelnök szavaiban. Itt semmiféle obstrukciós szándékok nincsenek és az adójavaslatok semmit sem szenvednek, ha két-nárom nappal később lesznek kezden. Hozzájárult a ma délelőtti eseményekre, mely a zárt ülés iránti való kérelmekkel kapcsolatban történtek és rámutatott a tévhivatalos Budapesti Tudósító kommunikációjára, mely szerint, ha tudták volna, hogy ma is van az, akkor megadták volna az engedélyt a zárt ülésre. Az ellenzék ellenérzési köteletségét komolyan veszi és ezt a köteletségét a többségnek mincse joga megtagadni. Kéri a Házat, hogy tartsa meg Tisza István gróf miniszterelnök igazságtétét és ne szavazza meg az elnök javaslatát.

Beöthy Pál elnök rámutat arra, hogy a miniszterelnök akkori nyilatkozata úgy magyarázható, hogy rendszeresen csak három-négy ülés lesz hetenként. Ezzel szemben azonban volt egy tíz, egy három napos és egy hetes szünet a most pedig szükségessé mutatkozik, hogy ezeket a hosszú szüneteket pótolják. Ami a zárt ülésre vonatkozó kérelmet illeti, kijelenti, hogy ő a kérelmet a házszabályoknak megfelelően szavazásra hozta. A kommunikációt csak azért tette közzé, hogy kijelentse, ha tudta volna miről van szó, akkor a zárt ülést senki sem akarta volna megakadályozni. A többség részéről azonban senki sem volt informálva.

Károlyi Mihály gróf csatlakozik Rakovszky István indítványához és kéri, hogy holnap ne legyen ülés, és rámutat arra, hogy a kormány e téren katekorikus nyilatkozatot tett. Ha ezt a kormány nem tartja be, akkor többé nem lehet komolyan venni a miniszterelnök ilyen nyilatkozatait. Az ellenzék tőle távol áll minden technikai obstrukcióra való gondolat, és az ellenzék erre a feltevésre nem adott tápot. Tudnivaló a többség, hogy nem obstrukcióról van szó. Most természetesen az ellenzék interpellációs jogával él, mert fontos dolgokról van szó és tekintettel, hogy az adójavaslatok vannak napirenden, amazokat nem lehet a napirend alatt tárgyalni. Az ellenzék azt, hogy zárt ülést kért, csak jóakarattal bizonyította.

Olyan kérdésekről van szó, melyeket célszerűnek tartottak zárt ülésen megbeszélni.

Tisza István gróf kijelenti, hogy ő elvben ugyan nem helyesli a zárt ülést, amiből azonban nem lehet arra következtetni, hogy kivételt ne lehessen tenni akkor, amikor fontos közérdekű dolgokról van szó. Ha az ellenzéknek az volt a kívánsága, hogy zárt ülésben ilyen kérdéseket akar szóvá tenni, helyesen osekedett volna, ha bennünket erről előzetesen informált volna. De, amikor az adójavaslatok részletes vitájában, két szónok között meglepetés szerűen zárt ülést követelt, nem lehet rossz néven venni, hogy a többség ebbe nem ment bele. Senki se arrogálja magának azt a jogot, hogy az ő nyilatkozatait kétségbe vonja. Ami az akkori nyilatkozatát illeti, kijelenti, hogy nem volt semmiféle megállapodásról szó és anélkül, hogy akkor valakivel érintkezett volna, köteletségének tartotta a Házat a munkarendről informálni és akkor történt, hogy kijelentette, hogy a kormány intenciója, hogy hetenként legfeljebb négy ülés legyen. Ezen a héten a hosszú szünetek miatt öt ülés lesz kivételesen, de ebből nem lehet azt következtetni az ellenzéknek, hogy ezzel az ő szavai dezavválva vannak. Utal arra, hogy a kabinet munkaprogramja a hosszú tárgyalások folytán úgy van beosztva, hogy holnap is legyen ülés. Kéri, hogy az ellenzék ezek után álljon el attól a kérelmetől, hogy holnap ne legyen ülés. Ígéri, hogy ez nem rendszer és ezt most már igéretképpen mondja. Az csak kivétel, hogy most öt ülés van, miután a múlt héten szünet volt.

Andrássy Gyula a miniszterelnök nyilatkozatát tudomásul veszi és kijelenti, hogy az ellenzék a kormány munkabeosztását nem akarja zavarni és mindenestre meggyugtatta az a kijelentés, hogy ez nem akar rendszer lenni. Ami a zárt ülést illeti, a parlamenti kurtoázia követelte volna, hogy amidőn az ellenzék először kér zárt ülést, ezt a kérelmet teljesítették volna, annál is inkább, miután az új házszabályok szerint a visszaélés a zárt ülésen teljesen ki van zárva, mert mindjárt a zárt ülés elején joga van mindenkinek a zárt ülés megokolásának előadása után, a nyílt ülés folytatását kérni. Az ellenzék mindent meg akar akadályozni, ami az ülések nyugodt menetét zavarná, ezt lehetővé kell tenni a többség által, melytől viszont bizonyos előzékenységet várhatnak.

Tisza István gróf csak egy megjegyzést tart szükségesnek. Kijelenti, hogyha ezentul az ellenzék vezérei által aláírt zárt ülésre vonatkozó kérvényt adnak be, ő maga a kérelem teljesítését meg fogja szavazni.

Pozsgay Miklós: A többséget azonban tisztítani fogja, hogy másképen szavazzon.

Sághy Gyula megjegyzése után Rakovszky István visszavonja indítványát és Károlyi Mihály gróf is kijelenti, hogy a miniszterelnök nyilatkozatát tudomásul veszi.

Fél kilenc órákor, a napirend megállapítása után, az ülés véget ért.

Lelohadt az orosz offenzíva.

(Királyságot követelnek a lengyelek a cártól.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Miután összeomlottak az orosz tömegtamadások a Graberka—Szeret-szakaszon, lelohadt az ellenség harci tevékenysége. Most csak kisebb vállalkozások történnek mindkét részről. Keletgaliciában nyugalom van.

A szövetséges csapatoknak a Stochodnal való szilárd ellenállása következtében ott is főlhagytak az oroszok erőszítéseitekkel. Az elmúlt napokban történt támadások rendkívül nagy emberáldozattal jártak az oroszokra nézve anélkül, hogy eredményt értek volna el.

A Kárpátokban a szövetségesek által indított akció kedvezően áll. A hegyvidék nyugati részében tartóztattak az orosz előnyomulást. A keleti Erdős-Kárpátokban csapataink lassan, de biztosan haladnak előre.

Volyniában már hosszabb idő óta csak jelentéktelen harcok folynak.

Bukarest. Burdujeniből jelentik az Adeverulnak:

A szucsavai orosz katonai parancsnokságot Smirnov ezredesre ruházták át. Az oroszok különleges mestereket hoztak ide, akik a hét folyamán megkezdik a Szucsava folyón átvezető hid javítását. Hasonlóképpen megkezdtek a javítási munkálatokat a Hatna és Iekáni közötti hidon is, hogy a vasut közlekedhessék.

Bern. A Daily Telegraph pétérvári tudósítója írja: Pétérvári politikai körökben küszöbön állónak tudják az orosz kormányt Lengyelország jövője dolgában való intézkedését. A cári Lengyelország autonómiájának elismerésében meg akarja előzni a központi hatalmakat. Garusevics, a lengyel dumapárt elnöke kijelentette, hogy a központi hatalmak koncesszióikkal azt akarják elérni, hogy az okkupált területek lakossága fegyvert fogjon Oroszország ellen. Orosz-Lengyelországban 1,700.000 fegyverképes polgár van, ami jelentékeny megerősítése volna a német hadseregnek.

Bern. A Ruszkoje Szlovo jelenti, hogy az oroszbarát lengyelek memorandumot intéztek a cárhoz, melyben összefoglalták kívánságaikat. Követelik a lengyel királyság helyreállítását lengyel király jogára alatt. Oroszországgal közös külügyeket, hadsereget, pénzügyet, de egyebekben teljes függetlenséget, külön közigazgatást és felelős lengyel miniszteriumot. Az új királyság megalkotásáig a cári intési Lengyelország kormányzását egy polgári kormányzó segítségével. Az utolsó kívánság a politikai bűnösöknek adandó amnesztia.

Varsó. A Dziennik Narodovi jelenti: Lublinból értesítenek bennünket, hogy szeptember 1-től kezdve önkormányzatot kapnak az osztrák-magyar megszállott területen levő lengyel városok, köztük Lublin, Pietrkov, Radom és Kielce. A városi képviselovalasztás tervezete igen liberális, mert a lakosság legszélesebb rétegeinek bevonásával fog végrehemenni.

Oroszország nem tudta megmozdítani Bratianut.

(Románia nem adta el semlegesességét. — Russzofil támadás a király ellen.)

Sajtó tudósítók telefonjelentése.

Bukarest. A politikai helyzet megvitatásában a félhivatalos az „Echo de Bulgarie” azon megállapításra jut, hogy dacára az utóbbi időben szárnyrakelt híreknek, még ma is egészen bizonytalan, mi a szándéka a román sphinxnek. Romániában — írja a bolgár lap — mindenestre a belátás és az ész az irányadó.

Ezideig, állapítja meg az „Echo de Bulgarie” Románia magatartásában semmiféle radikális fordulat nem állott be és a látszat szerint ez az ország el van határozva arra, hogy eddigi magatartását még sokáig fenntartsa.

Bukarest. A mai bukaresti lapok reprodukálják a „Kievskaja Misl” c. kievi újságnak Románia magatartására vonatkozó alábbi, Moszkvából nyert állítólagos értesüléseit:

„Ide érkezett bukaresti jelentések szerint Busché német követ legutóbbi látogatása alkalmával erélyesen kért felvilágosítást Bratianu miniszterelnöktől a román csapatkoncentrációk és az Oroszországból érkezett munió kérdésében. A német követ kijelentette a román miniszterelnöknek, hogy a központi hatalmakat és szövetségeseiket semmi sem találja már készületlenül.

Ez a kijelentés az orosz lap információi szerint Bratianu miniszterelnök re nagy hatást gyakorolt.

A „Kievskaja Misl” a továbbiakban elmondja, hogy a négyesszövetség bukaresti képviselői az utóbbi három nap alatt két ízben tárgyaltak Bratianuval, anélkül azonban, hogy a román miniszterelnököt elhatározásra tudták volna bírni. Amint mondják, Bratianu igen messze menő garanciákat kért Románia érdekeit illetőleg az eljövendő beketárgyalásoknál. Ezeket a garanciákat egyben aprólékosan részletezte is. Természetes azonban — írja az orosz lap — hogy a szövetségesek elsorendű érdekeit nem lehet alárendelni Románia harmadrendű érdekeinek. Másrészt Bratianu pedanteriajától lehetetlen függővé tenni a nagyhatalmak akaratait.

Bukarest. A Bukarester Tagblatt augusztus 23-iki száma vezető helyen írt cikkében Romániának a bolgár offenzívával kapcsolatos magatartásával foglalkozva, többek között a következőket írja:

„A mi russzofil körünknek, mint általában az ententének a bolgárok-nak Sarrail elleni veretlen offenzívája kiinos meglepetést okozott, a mely valamennyi számításukat hálomra döntötte. Annak a nagy nyomásnak ugyanis, amelyet a négyesszövetség az utóbbi napokban Romániára gyakorolt, éppen az volt a célja,

hogy Romániát, az országba betörő orosz csapatok oldalán Bulgaria ellen háboruba sodorja. Hogy ezen kísérleteknek milyen eredményük lett, azt egyelőre nem lehet tudni.

Románia nem adta el semlegesességét és semmi sem mutat arra, hogy a bolgárok elleni háborúra oda dobna magát. Könnyen megtörténhetik tehát, hogy Szaloniki előtt a bolgárok javára döntő események játszódhatnak le, mielőtt a dolgok Romániában döntésre megérnének.

A bolgárok előnyomulása azt bizonyítja, hogy van bátorságuk és hogy sem a szaloniki francia—angol erőktől, sem pedig más ellentétől nem félnek. Kormányunk további magatartása a bolgár offenzívával kapcsolatban a jelenlegi politikai helyzetnek kulcsponyját képezi. Mi azt hisszük — írja a „Bukarester Tagblatt” — hogy ez az offenzíva a román kérdés teljes tisztázódását fogja eredményezni. Hogy ez a tisztázódás miként fog alakulni, ezt már a legközelebbi napok meg fogják mutatni.

Bukarest. A bukaresti russzofilek figyelmeinek darva elfajulására élénk világot vet a hír, hogy orosz pénzből millióssá lett bukaresti lapsszerkesztőnek, Milla Constantinnak az Adevărul ma reggeli számában „Le roi s'amuse” (A király mulat) címen írt vezércikke. Ebben a cikkében a korrupciónak ezen világhíre vergődött alakja már a király személyét sem kiméli. Teljesíti kötelességét, ha kell, a király presztizsének megtévesztésével és minden kritikán felül álló személyének meghurcolásával is, mert pénzt kapott érte és nyilván nem akarja elveszíteni jövedelmes ösztökölését a jövőben sem.

A romániai russzofilek részéről ugyan már régen hozzá vagyunk szokva az ilyesmihöz, mégis, a helyzet jellemzésül ideiktadjuk a szóbanforgó cikk néhány mondatát:

„A király mulat! Le roi s'amuse!”

Jól teszi! O katoná és amikor a haza őt hívja, a hadsereg élén a helyén lesz. Miért legyen akkor ő kétszínű, mint a meghalt király? Miért minletja, hogy tanul, amikor nincs szüksége a tanulásra, miért gondolkodik, mikor képes arra, hogy egy pillanat alatt elbírálja az embereket és a dolgokat és meghozza a legfelsőbb elhatározását? Amíg az óra nem üt, ő mulat. Nincs szüksége a tanulásra, nincs szüksége a gondolkodásra. Boldog nép és nemzet, amelynek ilyen koronás feje van. Egy cseppet se félünk! Le roi s'amuse!”

Harminnyolc interpelláció. Budapestről jelentik: Az ellenzéki pártok vitarendezői ma este tanácskoztak és újabb interpellációkat határoztak el, úgy, hogy a szerdai ülésen 38 interpelláció lesz. Az új interpellációk között van Kálmán Zsigmondé is, aki a 23-ik gyalogezred feloszlásáról fog kérdést intézni a kormányhoz.

Aradiak hadiadója. A hadiadót kivétől bizottság ma a következő adókötelesek tételeit tárgyalta: Nánfeld Károly, Neuman Dániel báró, ifj. Neuman Adolf báró, id. Neuman Adolf báró, Német Zsigmond, Ortutay Lajos, Ottenberg Tivadar, Papp I. János és Pálmay Lajos dr., hadiadóját abban az összegben állapította meg, amelyet a pénzügyigazgatóság javaslatára hozott. Neumann Herman, Nyeky Móna és Oravetz Miklós hadiadóját a bizottság le-számította.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Az új Nordisk-ciklus első nagy slágere az Apollóban. (Megszámazzák a páholyüteseket és zsölyéket.) A mozisínházak működése szezonokra van beosztva. Az őszi szezon hozza a legtöbb értékes filmet, a nyár folyamán készült pompás képeket. Az Apolló színház igazgatósága minden eddigi áldozatát is felülmulva állította össze programját. A legnagyobb szabású újdonságok, nagyetű drámák, vigjátékok s haretéri felvételek váltják fel majd egymást az Apolló műsorán. Különösen nagy súlyt helyezett az igazgatóság arra, hogy a Nordisk-filmgyár minden nagyértékű filmje a fővárosi mozisínházakkal egyidőben kerüljön bemutatásra. Az új szezonot hétfőn kezdi meg az Apolló az új Nordisk-ciklus első hatalmas slágérével, a „Lélekvesztő” című tengerészdrámával. Az új szezon megnyitásával egyben új rendszert léptet életbe a színház igazgatósága. Ugy az emeleten, mint a földszinten a nyitott páholyok üléseit, továbbá a zsölye-üléseket megszámozzák s a felsorolt helyekre hétfőtől kezdve csak a meghatározott előadóra, számozott jegyeket lehet váltani. Ez a rendszer a közönség kényelmét szolgálja, mert elküszöböl a tolokodás; aki megváltotta a jegyét, az akár később is mehet, a helyét üresen fogja találni.

* Szerellem a vad nyugaton. (Sláger az Urániában.) Egy nagy koncepciójú és minden ízében elsőrangú képet mutatott be tegnap a színház, amely az őszi szezon megnyitása óta becsülettel következetességgel váltja be a műsorok dolgában tett ígérteit. Drámában és pót-képekben is mindig a leglőkéletesebbet hozza ki és módot nyújt arra, hogy a közönség már most a jövő nagy évad művészi eseményeit megismerhesse. — Számozott helyek az Urániában. Arra való tekintettel, hogy a színház szeptember 1-én kezdődő évadjában csupa olyan attrakciót mutat be, melyekért a szokásos kölcsöndíjt messze túlhaladó összegeket fizet: a mondott napon mindenemü kedvezményt beszüntetni kénytelen. Ennek ellenében szeptember 1-étől kezdve a 9 órai előadásra a közönség kényelmét számozott helyek fogják szolgálni, amelyekre vonatkozó jegyeket a pénztár naponta 5 órától kezdve árul. A csoportjegyek továbbra is kaphatók a pénztárnál.

* B. Szalay Aranka zeneintézetében (Szabadság-tér 7. II. em.) a beiratások szeptember 1—4-ig egész nap eszközöltetik. Nővendékek felvétel egész éven át.

* Az aradi zenekonzervatóriumban (Szabadság-tér 21.) a beiratások már megkezdődtek. Az ének-tanulókat hiselt Emma a prágai zeneakadémia vezető művésznője vezeti.

* A moziprincez — az Apollóban. Szombaton és vasárnap mutatja be az Apollószínház „A moziprincez” című megkapó Nordisk-drámát, amelynek két főszerepét bájos kis moziművészek játszzák.

Tisza István gróf megnyugtató nyilatkozata Erdélyről és Romániáról.

Sajtó tudósítók telefonjelentése.

Budapestről telefonálja tudósítók: Az erdélyi kerületek országgyűlési képviselői Bethlen István gróf vezetésével ma délután küldöttségileg felkeresték Tisza István gróf miniszterelnököt. Tisza István gróf a Ház miniszterelnöki szobájában fogadta a küldöttséget, akik bizalmas felvilágosítást kértek a román kérdést és Erdélyt illetően. A miniszterelnök behatóan elbeszélgetett a küldöttség tagjaival, akik a nyert információkat megnyugvással vették tudomásul. Gál Sándor, aki ma interpellációt jegyzett be Románia magatartása kérdésében, a miniszterelnök felvilágosító nyilatkozatai nyomán törölni fogja az interpellációt.

Genf. A Journal de Geneve a mostani helyzet legérdekesebb momentumát abban foglalja össze, hogy a Balkánon döntő esemény van készülóban. Az orosz kormány kérdést intézett Romániához csapatainak átvonulása dolgában és Románia érzelmeire — írja a lap — már nem lehet sokáig tekintettel lenni.

Alfonz király köztársaságpárti bizalmasa.

(Szocialista miniszter a spanyol kabinetben.)

Sajtó tudósítók telefonjelentése.

Berlin. A hági lapok, amelyek kitűnő információkat szoktak kapni Londonból, azt a szenzációs hírt közzélik, hogy Anglia, Spanyolországban belső forradalmat akar kelteni, mert azt remélte ezáltal, hogy egy belső kataztrófa Spanyolországok külpolitikai irányát is megváltoztatja és arra kényszeríti Alfonz királyt, hogy semlegességét feladva, az entente mellé csatlakozzon. Az angol diplomáciának erről a mérhetetlen brutálítással elkövetett csínyjáról a következőket jelenti az Attonbladnak:

A legutóbb lezárt vasutas sztrájk alkalmával letartóztatott politikusoknál tartott házkutatás megdöbbentő leleplezésre vezetett. Emiatt San Sebastianban, ahol Alfonso király nyaral, állandó minisztertanács van, amelyen maga a király elnököl, a spanyol alkotmány intézkedéseinek megfelelően. Spanyolország szerencsésjére Romanones gróf miniszterelnök idején ura lett a helyzetnek és, mielőtt még, különösen az iparososztályban híveket toborzó angol maffia eredményeket tudott elérni, erős kézzel szét tudta tépni az ország körüli font hálót. A részleteket még nem hozták nyilvánosságra, azonban következtetni lehet az aknamucára abból, hogy a király a múlt héten, miután újra visszaállította az alkotmány biztosítékait, aláírt egy dekrétumot, amelyvel megteremtette az ugynevezett „Instituto de Reformas Sociales“-t, amelynek élére Ascarate, egy köztársasági párti képviselőt, a madridi tudományos akadémia elnökét állította. A spanyol politikai pártviszonyok ismerete mellett érthető, hogy a király ezt a nagytekintélyű köztársasági párti politikust választotta ki a belső nyugalanság lecsillapítására és pedig azért, mert Ascarate valamennyi pártnak, még a konzervatív elemeknek, bizalmát is bírja. Ascaraténak különben már éveket ezélt miniszteri tárcát is kínáltak fel, de visszautasította. Eddigi közéleti szereplése biztosított arra, hogy a töke és a munka közt harcba kiegyenlítő befolyást fog gyakorolni. Hogy az Anglia részéről belső forradalmakra irányuló munkásmozgalmakat teljesen lecsillapítsák, a király Gimenót, a szocialista párt egyik tekintélyes tagját, nevezte ki vasutas miniszternek.

Romanones miniszterelnök továbbá még dekrétumot terjesztett a király elé, amelyek az Anglia részéről megindított aknamucok el-
lensúlyozására szolgálnak. A király aláírta azokat és ezek augusztus 25-ével életbe lépnek.

Az egyik királyi rendelet megtilta, hogy azokat a tengeri kereskedelmi hajókat, amelyek külföldi tőkével dolgoznak, eladja és ezáltal Spanyolország hajóparkja angol és francia kezekbe kerüljön.

A második dekrétum eltávolítja külföldi értékpapírosok emisszióját és spanyol értékek behozatalát a külföldről, mert ez az idegen valuta megjavítását előzolja. A király ezzel a két állami aktsussal Spanyolország gazdasági semlegességét erősen aláátalmazta.

Az a kísérlet, hogy az ententehez csatlakozott Portugália San Sebastianba küldött miniszterei által diplomáciai uton befolyást gyakoroljon a spanyol udvarra, teljesen csődöt mondott, mert a miniszterelnök fogadta ugyan portugál kollégáit, azonban a király elé nem kerültek. A portugál miniszterek Parisból utaztak haza, ahol résztvettek az entente gazdasági konferenciáján és már a párisi lapok arról adtak hírt, hogy Soares portugál külügyminisztert a spanyol király fogadni fogja. Vasconcelos liszaboni spanyol követ meg is tett mindent, hogy ezt az audienciát kieszközölje, azonban az erélyes spanyol miniszterelnök ezt megghiúsította.

LEGÜJABB.

Ejjel 2 órakor érkezett telefonjelentés.

Berlin. A Lokalanzeiger jelenti az orosz natárról: Pétervárott, Londonban, Párisban és Rómában a kabinetek sűrű tanácskozásokat folytatnak Görögországnak a háboru után történő részletes felosztását illetően. Szatomkit neutralizálni akarják, a város semleges terület lesz. A Görögország körül levő szigeteket sem akarja visszaadni az entente. Az Athos szigetet megtartja Oroszország,

míg a többit felosztják Anglia, Francia és Olaszország közt.

Köln. A svajci lapok írják, hogy a Matin bukaresti jelentése szerint a román király megállapodás ellenére hétfőn Sinajából visszatér Bukarestbe.

Frankfurt. A Frankfurter Zeitungnak jelentik Svájból: A svajci hadsereg vöröskeresztjének főorvosa közli, hogy Románia fiatal orvosokat keres, akiknek sebészeti praxisuk van.

Kinek van igaza?

(Egy aradi urileány súlyos problémája.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Cikkünk, melyet a nyilvános helyen elgarettázó, előkelő stilben élő, fiatal leányokról írtunk, a szokottnál szélesebb körben érdeklődésre talált. Ez mutatja, hogy helyes hurokat pengettünk meg. Hiszen nem mi voltunk az első, akiknek feltűnt a középosztálybeli és polgári leánykák „jukker“ viselkedése. Itt köszünk a hozzánk halomszámra érkezett levelekből egyet, amely azért érdekes, mert az írója — maga is fiatal leány.

Tisztelt szerkesztő uram! Engedje meg, hogy lapjában megjelent egyik közleményhez, melyet egy aradi urileány írt, pár sorban hozzászóljak. Mikor ez a remes háboru kitört, az én édes anyám azt mondta, hogy most csendes életet kell élnünk, mert nem való a mai időkhöz a vigság. En ebbe belenyugodtam s mert közjött egy szerettünk-hősi halála. Én is felejtettem, hogy vigan is voltunk valaha. De mit tettek leányapjásaim ezalatt? Ismeretsegeket kötöttek, liirtöltek, mulattak, kávéházba jártak, s mindegyiknek van már egy „háborus völegénye“, aki a — háboru után elveszi őket. S ezeknek az udvarioknak nem volt kitogásuk a rózsásra testet arc ellen. Hát lassa szerkesztő uram, mennyivel jobban jártak az én leányapjásaim, mulattak, liirtöltek és még völegényekhez is jutottak, el-
lentéiben velem, aki végigszomorkodom a háborut. Abban az urino alatt írt leveleiben említett katonatiszt, a ki a noben a leiket keresi, ritkaabb ma, mint a teher holló. Mely tiszteltel: Egy régi elotizető leánya.

Ez a levél olyan szociális igazságot vet fel, amelyet nagyon meg kell jegyeznünk s amely mellett könyveden elsiklani nem lehet. Ime egy fiatal leány, aki a háborus nehéz időben úgy élt és úgy viselkedett, amint egy jónevelű, finomlelkű urileánynak élni és viselkedni kellett, egy feltolakodó probléma elé áll: — Helyesen cselekedtem-e? Nem jobb lett volna-e úgy tenni nekem is, mint leányapjásaim tettek, kik mulatni jártak, vigan éltek, mulogatták magukat és — völegényre tettek szert. A völegényt! — minden leány titkos reményét azok érték el, akik vigan fogták fel az élet célját, nem pedig az, aki titkos magányában amodozva szomoruan várt rá. Eltitkolt mélyseges sírás hangzik ki e sorokból és egy banatos kérdés: Kinek van igaza?!

HIREK.

Idegbajos apáca öngyilkossága.

Saját tudósításunk telefonjelentése.

Magrendítő öngyilkosság történt csütörtök este Kassán. Az orsolya szűzek zárójának egy apácaja Vinczia nővér (Landmann Margit) leugrott a zárda tornyának ablakából. Az öngyilkos apáca Abau megye egyik előkelő, de elősegényedett családjából származik. Nagypajja alispánja volt a vármegyének. A szerencsétlen apáca nőtta zuzta magát. Az esetről tudósításunk a következő:

Csütörtök este 9—10 óra között, az orsolyák zárója előtt jarkaiók egy női holttestet láttak. A hullán szurke sárdai ruha volt. Az arca teljesen összezsuzódott és lassan szivargott. Betete a vér a következőre.

Azonnal értesítettek a rendőrséget, amikor a rendőség emberei megjelentek, mint hogy az öngyilkos apácájában volt, dörömbölni kezdtek a zárda kapuján. Hosszas dörömbölésre megjelent a kapuban egy apáca, aki kijelentette, hogy az öngyilkos nem a zárdához tartozó személy. A holttestet beszállították a temető halottas házába.

Később megállapították, hogy az öngyilkos apáca Landmann Margit. Kínallgatták az édes anyját. Az öngyilkosságot megelőző délután még együtt sétált a leányával, aki egész nyugodt volt és semmi sem mutatott, hogy valamit történt volna. Egy üzlet előtt elváltak. Késő estig volt ottan a leányára, ki azonban nem jött. Csak másnap reggel tudta meg a szerencsétlenséget.

Az öngyilkos apáca tíz éven keresztül tanított az orsolyák zárójában. Érzékeny lelkű nő volt és idegesen tárom egyénisége csak nehezen bírta megemészteni a sárdai élet egyhangúságát. Lassankint buskomor lett. Allapot annyira súlyosbodott, hogy múlt évben a kassai kórház elmebeteg osztályára került megfigyelés végett. Ez év júniusában került haza a kórházból és azóta óvregy édesanyjával lakott egy szerény kis lakásban.

Öngyilkosságát tehát valószínűleg savart elmeállapotában követte el. A szomorú eset általános részvételt keltett a városban.

Széttépték a sertések.

*(Csecsemő hulla a temető arkában.)**Az Aradi Közlöny tudósítása.*

Borzalmas gyermekgyilkosságot fedeztek fel tegnapi este az aradmegyei Pankola községben. Egy sebesült katona sétálgatott a pankolai temetőben és amint a temető árkához ért, szörnyű látvány tárult szemé elé, az arékban egy gyermekholttest volt, rettenetes állapotban.

A holttest feje hiányzott, a két lába és a keze is teljesen le voltak vávva a törzstől. A körülötte lévő feltört homokból, arra lehetett következtetni, hogy a gyermeket az arra átvonuló sertéscsorda falta fel. A katon a értesített a csendőrséget az esetről. A gyanu azonnal egy Gertik Ilka nevű leányra hárított, aki pár hete jött Pankolára, ahol lebetegedett.

A közösi orvos megvizsgálta a hullát, amelynek nyakán zsinogelés nyomain voltak láthatók. Valószínű, hogy az anya előzőleg megfojtotta gyermekét és azután kitette a temető árkába.

Vallatni kezdték a leányt, aki eleinte tagadott. Később azonban bevallotta, hogy a gyermeket ő vitte ki a temető árkába, ahol elakartta ásni, de már ehhez nem volt elég ereje. Azt azonban, hogy megfojtotta volna,

az orvosi vizsgálat világos megállapítása ellenére tagadta.

Miután a leány a születéstől és az izgalmaktól teljesen el volt gyengültve, a csendőrök behozták az aradi közkörházba. Az eljárást megindították ellene.

— **Kitüntetés.** A király megparancsolta, hogy az ellenséggel szemben tanusított vitéz magatartása elismerésül Török László 33. gyalogezeresbeli hadnagyának a legelső díszérő elismerés tudomására adassék.

— **Kitüntetett Acsev. tisztviselő.** Erigyes főherceg hadseregparancsnok a nadi vasúti szolgálat tereén teljesített kitűnő szolgálata elismerésül, Tamás Pal, az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatójének a koronás vas éremkeresztet a vitézségi érem szalagján adományozta.

— **Kitüntetett aradmegyei hadi munkás.** A hadrakolt seregnél, a király által erre felhatalmazott parancsnokság által a 30—II. számú polgári munkásosztághoz beosztott németperei (Aradvármegye) illetőségű Jozsef Jozsef munkás osztágbeli fővezetőnek, az ellenséggel szemben tanusított vitéz magatartása elismerésül a bronz vitézségi éremet adományozta.

— **Uj angol nehéz ágyuk.** Bernből jelentik: A Daily Chronicle haracteri tudósítója jelenti, hogy látta a 400 milliméteres angol nehéz ágyukat és a 375 milliméteres nájoagyukat. Szerinte a 400 milliméteres ágyuk egyforma erejük a németek negyvenkettéseivel. Az óriási ágyu egy tonna súlyu lövedékekkel dolgozik, melyet hatalmas robbanó anyagból készítettek.

— **Csödbejutott nagykövet.** Hagából táviratozzák: Leishman, a ki előbb Konstantinápolyban, majd Romában és Berlinben volt az Egyesült-Államok nagykövete, szerencsétlen tőzsdai spekulációk folytán csödbe jutott. Hitelviselő ma tartották gyűlést Oxfordban.

— **A nyári idő ellen.** Münchenből táviratozzák: A bajor országos gazdasági tanács teljes ülésén nagy szótöbbséggel a nyári időszámítást ellen nyilatkozott. A tanács megállapította, hogy a nyári időszámításnak sokkal több a hátránya, mint az előnye; a gazdáknak semmi örömet nem okozott és a világköznyomában való csökkenés sem tapasztalható. Epen ezért a tanács illetékes helyen oda fog hatni, hogy a nyári időszámítást többé ne rendeljék el.

— **Egy angol város elmenekült a Zepelinek elől.** Hagából jelentik: Lowestoft angol város polgármestere kijelentette, hogy a város nem bírja beszoolgáltatni az adókat, mert a lakosság legnagyobb része a Zeppelinektől való féltelmében elmenekült. A kormány moratóriumot adott a városnak az adó beszoállítására.

— **Aranylakodalmom.** Szép családi ünnepepelyt ül ma Weisz Arnold aradi lakos és neje Deutsch Berta, kik ma ünneplik házasságuk 50-ik évfordulóját. Az ünnepely, tekintve, hogy a jubiliánsok négy gyermeke, és egyik veje hadbavonult, a legszűkebb családi körre szorult. A jubiliánsokat, gyermekeiket: Viktor, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank fióktőnöke, Hugó aradi fényképész (hadbavonult) Guido (hadbavonult), Ló (hadbavonult), Oszkár, Rázsó (hadbavonult). Klára (Klein B. Vilmos aradi takereskedő neje), Irén (Weininger Zeigmond hadbavonult aradi takereskedő neje), tíz unoka és nagyszámú előkelő rokonság és barát üdvözölte.

— **Hol halt meg Kitchener?** Stockholm-ból jelentik: Az angol tengerészeti minisztérium megkereste a skandináv hatóságokat, hogy kutassák át Kitchener holttestéért a jütlandi és a norvég nyugati partokat. A holttest megtalálására több millió korona díj van kitűzve. Ez alkalmával újra fölvetik a kérdést, hol halt meg Kitchener? Az Aftonbladet beavatott helyről azt az információt kapta, hogy ha Kitchener csakugyan az Orkney-szigeteknél járt volna szerencsétlenül, akkor a Gotarám csakis a finn partra sodorhatta volna. Az a körülmény, hogy az angolok épen Jütland és Norvégia nyugati partvidékén keresik a holttestet, ahová a skagerraki áldozatok tetemét hajtották a hullámok, arra a föltevésre bírja a hozzájárókat, hogy Kitchener valószínűleg résztvett a skagerraki tengeri csatában és ez alkalmával vesztette életét. Anglia akkor eltűkoltta Kitchener halálát, mert a hadügyminiszternek egy angol hadihajón való jelenléte bizonyosság lett volna arra, hogy Anglia ez alkalmával a Keleti-tengerbe való átjutást akarta megszorítani.

— **Az ötödik német hadikölcsön.** Bécsből jelentik: A Neue Freie Presse jelenti: Az ötödik német hadikölcsön projektumát a jövő hét elején teszik közzé. A jegyzési idő az eddigiek szerint szeptember negyedikétől október elejéig fog terjedni. Az ötödik hadikölcsön feltételei majdnem teljes egészükben azonosok lesznek a negyedikével. Innét ötszázalékos kölcsönpapírt és négy és fél százalékos kincstári jegyet fognak kibocsátani. A kincstári jegyek árfolyama, mint a negyedik hadikölcsönnél, kilenvenöt százalékos lesz. Ezzel szemben arról van szó, hogy a hadikölcsön árfolyama körülbelül két és fél százalékkal alacsonyabb lesz, mint a múlt emisszióval és pedig kilenvennyolcszázalékos.

— **A sütiési idő megváltoztatásért.** Szegedről jelentik: A polgármester tapasztalatai szerint a pékek előtti telongásnak egyik főoka az, hogy július 10-ike óta a miniszter rendelata értelmében a pékek éjjel nem folytathatják üzemüket. A közönség pedig már nyolc órakor ott telong a pékhatok előtt, a hol azonban legkorábban csak kilenctíz órakor tudnak kenyéret kiszolgáltítani. — A közönséget ezek a várakozások munkaidejüktől elrabolják. A rendelata ezek szerint céljával teljesen ellentétes hatást keltett. A polgármester ezért a tanács mai ülésén azt indítványozta, hogy mindezek alapján írjon föl a város a miniszterhez olyan irányban, hogy a pékek ezentul is folytathassák éjjeli üzemüket. A tanács az előterjesztést egyhangulag ellagadta.

— **Hadijótékonyosság.** Lövinger Jenny, az elesettek özvegyének és árvának, valamint a vak katonák javára 15—15 koronát küldött az „Aradi Közlöny“-hoz, mely összegket a kiadóhivatal rendeltetésük helyére juttatja.

— **Holzapfel.** Ezt a német nevet egy angol ember viseli, akit kormányza Rotterdamba kinevezett alkonzulnak. Mint Hagából jelentik, az angol lapok e miatt élesen támadják a kormányt. Az Evening News például azt írja, hogy Holzapfel született angol ugyan, de német származású és ezért gyanús. Newcastlaban, ahol Holzapfel nagybátyja valamikor német konzul volt, tiltakozó népgyűlést tartottak a rotterdami alkonzul ellen s a tiltakozó gyűlésen a polgármester elnökölt.

— **A világosi polgári leányiskolában** az 1916—17-ik iskola évben mind a négy osztály meggyűnik. Beiratkozni már lehet az igazgatónőnei Vuágoson, Wöber-telek házban. Tandíj egész évre 200 korona.

— Tengeri ütközet folyik. Rotterdamból jelentik: Maastrichtból táviratozzák, hogy az elmúlt éjszaka éjtől felé, Hoak von Hollandban heves ágyuzást hallottak a tenger felől.

— Kedvezményes vasúti jegyek. Az aradi és osztrák egyesült vasutak igazgatósága 1916. évi június hó 1-től kezdődőleg, a vonalain történő utazásoknál a magy. kir. államasutak igazgatósága által az országgyűlési képviselők részére, továbbá rendőri alkalmazottak számára kiadott utazási igazolványok tulajdonosainak az eddigi mintegy 33%-os kedvezmény helyett 50%-os menetdíjkedvezményt engedélyezett a utasította állomásait, hogy addig is, míg új, a fentiek szerint helyesbített arcképes igazolványok lesznek kiad-

hatók, a most érvényes igazolványok alapján is felaru jegyeket szolgáltatassanak ki.

— Tűz. Ma este tizenegy óra tájban a Mosóczy-telepről tüzet jeleztek. A tűzoltóság kivonult, de ekkorra már a tüzet eloltották. Egy kisebb szénakazal égött le.

— Ertesítés. Jakobi Gyula vizsázott fogtechnikus műtermét Eötvös-utca 17. sz. alatt f. n. 25-én ismét megnyitotta és a n. é. közönség szives pártfogását kéri. 4511

→ Underwood-gépiró és gyorsíró szakoktatás Zitter és Hollós cégnél, főpostával szemben. Ugyanott írásmunkák és sokszorosítások a legjutányosabban vállaltatnak.

— Antiavár könyvek Kerpelnél. 3547

Amikor König kapitány és Lohman igazgató elhagyták az Eszichaustr, az ott várakozó tömeg óriási óvációban részesítette őket.

Berlin. A német birodalmi kancellár Brémába a Bremen Océan Roderinnaz a következő táviratot intézte:

A Deutschland dicsőséges visszatérése alkalmából önöknek, a kapitánynak és a tengeralattjáró összes legénységének a legszívezebb kívánságaimat fejezem ki. A német technika és merészség fényes győzelmet ültet és új bizonyítékat szolgáltat annak a leküzdhetetlen erőnek, amellyel Németország végig járja útját a világon.

München. Gerard amerikai nagykövet ma fogadta a Münchener Zeitung tudósítóját, akinek igen szimpaticus módon nyilatkozott a Deutschland szerencsés megérkezéséről. A nagykövet többek között a következőket mondta:

Szívből örültem, amikor meghalottam, hogy a Deutschland tengeralattjáró sértetlenül visszatért és hogy a hős kapitány és a derek legénység baj nélkül tették meg az utat. A Deutschland a német erő és törhetetlen akarat életjeleit vitte Amerikába. Ez az esemény újból megerősítette azt a hódoló elismerést, melyet a német tudással és a német akarattal szemben Amerika is már régen tanusít. A német technika ma erősebbnek mutatkozott, mint az összes akadályok. Ennek a tengeralattjárónak utazása hosszú idő óta a legfontosabb eseménye az Egyesült-Államok és Németország viszonyának. Monhatom, hogy a hajó kapitánya és építője a német népnek az Unióban új nagy sikert szerzett.

Budapestről telefonálja tudósítónk: A német birodalmi gyűlés elnöke, Kaempf, Bismarck Pálhoz, a képviselőház elnökéhez a következő táviratot intézte:

— Nagyon köszönöm Excellenciának annak a benső és őszinte örömeinek kifejezését, amelyet a Deutschland bremeni kereskedelmi tengeralattjárónak szerencsés hazatérése alkalmából olyan meleg szavakkal tolmácsol. A nagy áldást hozó ezen német cselekedetnek eredménye megmutatja ellenségeinknek, hogy szövetségeseinkkel együtt, a szárazon és a vizen egyformán el tudunk bánni és kiéneztetési terveiket csúfossá tudjuk tenni.

TARKASÁGOK.

(A rövid szoknya.) A napokban Aradra érkezett egy innen elszármazott főtisztviselő, aki Aradon több mint 15 esztendőt töltött. Mióta innen elhelyezték, azóta nem volt Aradon és azokkal az urisaládokkal, amelyekkel valamikor állandó összeköttetést tartott fenn, nagyon hosszú idő óta nem találkozott. Amint végig ment a korzón, szembejött vele egy tulajdonosan molett és nagyon fiatalnak nem mondható urisasszony, aki feltűnő ambícióval követi a rövidszoknya divatot. Feleséges bővebben eszelelni, hogy a korzón való végiglibbenése milyen komikus látvány volt. A 100 kilogramon felül levő hölgy régi ismerőse volt az Aradról elhelyezett főtisztviselőnek, aki b. rátságos mosollyal üdvözölte hosszú idő óta nem látott hölgyét.

— Csókolom a kezét nagyságos asszonyom, tudja-e, hogy már legalább 15 esztendeje nem láttam. Akkor még kis lányka volt és...

Németország ünnepli a „Deutschland”-ot.

— Fényes fogadtatás Brémában. — König kapitány nem beszél az utról.

— A kancellár távirata. — Az amerikai nagykövet hódoló elismerése. —

Dajka társulatának telefonbeszéd.

Bréma. Lelket emelő újjongás közepette érkezett ide ma délután a Deutschland tengeralattjáró. A hírlapírók már reggel hét órakor a G. zella hajón innen eléje indultak. A Vésér partján ezrével állottak az iskolás gyermekek és katonák. A rossz időjárás a hatalmas lelkesedést semmiképpen sem csökkentette. A Véséren a Deutschland körül feldiszipített hajók és gőzösök voltak. Hadihajókat is lehetett látni, amelyen a legénység ünneplő ruhában állott.

A Deutschland előtt a sajtógözös állott, melyen körülbelül száz hírlapíró volt, közöttük igen sok semleges állambeli hírlapíróval, akik a Lloyd társulat vendégei voltak. Ezen kívül volt még több kisebb gőzös, melyek szintén a társulat vendégeit vitték magukkal. A Wegesack nevű igen kedvelt brémai kikötőben állhatatlan tömeg várt a tengeralattjáróra, míg az tizenkét óra tájban a kikötőbe bejutott. Először haladt a rendőrgőzös, majd utána haladt két uszály hajó, a közepén a leírhatatlan szép, karcsú, olajzöld színű Deutschlanddal. A tengeralattjáró elején egy amerikai zászló lobogott. Virágok díszítették a fedélzetét, melyen König kapitány, a legénység egy részével olajzöld színű ruhában állott. A fedélzeten volt Lohmann igazgató is.

A kikötőben néhány pillanatig halálos csend uralkodott, azután nagy erővel tört ki a lelkesedés, a hurrá-kiáltások, a hadihajók üdvözlősei, az összes községek harangjai szóltak, megszólaltak a harok és a gyárak szirénái is. A parttól több ezer főnyi tömeg kendőket lobogtatott. König kapitány minden oldalra készült.

A hírlapírók hajója hosszú utat a Deutschland mellett tett meg. König kapitány egy helyen átkialtotta a hírlapírók felé:

Eljén a semleges, szövetséges és a német sajtó. Nagy derűtséget keletett, amikor egy magyar hírlapíró átkialtotta König kapitánynak:

— Intervjút? — König kapitány kedves mosollyal német intett.

Ezután a sajtó gőzös előre sietett a szabad kikötő felé, hogy megérkezze a Deutschland megérkezését. Az ünnepélyes fogadtatás egy feldiszipített sátor előtt volt. A sátorban várt a hajóra az odenburgi nagyherceg, Zepelin gróf, Falk tábornok, Bréma polgármestere és még igen sokan. A hajót halálos némasággal várták. Amikor kikötött, a zenekar a „Deutschland, Deutschland über Alles” játszotta.

Ezután kitört a tomboló lelkesedés. A kikötőben a tengeralattjáró közvetlenül a sátor

előtt kötött ki és itt Lohmann igazgató beszédet intézett a kapitánynak, a hajó személyzetéhez és a közönséghez. Többek között a következőket mondotta:

— Nemcsak a hajózási vállalat, hanem az egész német nép üdvözi a Deutschland tengeralattjárót. Még a hajózási szakértők is rövid idővel ezelőtt kilátástalannak tartották ezt a vállalkozást. Különös örömmel állapítom meg, hogy minden igazi amerikai is melegen üdvözölte a Deutschland megérkezését Amerikába. Buszkesége a hajózási vállalatnak, hogy német lobogó alatt ő volt, mely tesztet küldött Amerikának, nohát Amerika ma sem képes postáját zavartalanul megkapni. Ezt a cselekedetet a Deutschland legénysége vitte véghez. Ezzel olyan teljesítményt hajtottunk végre, mely méltó a Hanzaváros történelméhez.

Ezután elvette a Deutschlandot, König kapitányt, a hajó tisztjeit és legénységét. König rövid beszédben köszönte meg az üdvözlést és Bréma városát és a város szenatusát éltette. Ezután kidobták a tengeralattjárót a hidat és König kapitány, akire ezrek és ezrek pillanása szegződött, német földre lépett. Óriási tömegű újjongás tört ki. Königet követtek a tisztok, mérnökök és a legénység, akiket az odenburgi nagyherceg egyháziutas kezét szorított. Közben a zenekarok hazafias dalokat játszottak. Ezzel azian a tulajdonképeni ünnepély véget ért. A legénység egy része visszatért a hajóra. Természetesen manduult, ahol az utcan König kapitány, vagy a legénység közül valaki mutatkozik, melegen ünneplik őket.

Délután az idegen sajtó tisztjeit a történelmi híresség Eszichaustrban ebéd volt, melyen résztvett König kapitány és Lohmann igazgató is. König kapitány az ebéden szívesen beszélgetett. Utazásának részleteiről azonban nem nyilatkozott. A legnagyobb elismeréssel emelte ki az amerikai tengerésztestek magasztalását. Az amerikai sajtó már korábban fogadta őket szívesen. Az első sürgönyt, melyet Baltimóruól elküldött, öt nappal tartotta vissza a sajtóügyi arótnélküli állomás.

A Deutschland elindulását látszólag jelezték az angol hajóknak, de azok nem voltak képesek a tengeralattjárót megtalálni.

Amikor a kapitány a hírlapírókkal beszélgetett egy hét éves kisleány jelent meg a teremben, kezében óriási virágcsokorral.

— Maga az a König kapitány? — En csak annyit akartam mondani, hogy maga egy igazi király. — mondotta a kisleány és átnyújtotta a csokrot.

— Es én még mindig rövid szoknyát vislek, — felelte szemelekedve az uró, amire az öletes tisztviselő kisse maliciósan jegyezte meg:

— Még mindig, vagy pedig már rövid szoknyát visel.

(Vasalás a harctéren.) Tegnap hazajött egy sobesült h. dnagy, akinek a molét két vitézségi érem díszít. A lapok megírták róla, milyen hősi-sen viselkedett a bukovinai vonalon és hogy hónapok óta állandóan a fronton küzd. Amikor leszállt a vonatról, édesapja tárt karokkal fogadta és látnak örömmel mérte végig a fejbubájától egészen a sarkáig és a legnagyobb meglepetéssel konstata, hogy a fia olyan elegans, mintha nem a harcterről, hanem a vidgő estélyeről jött volna el.

— Igazán nem tudok hova lenni a bámulatból, — szóit az apa — hozzá vagyunk szokva, hogy akik a harcterről jönnek, gyürottak és piszkosak, a te nadrágod pedig most is élekre van vasalva. Hogy lehet ez?

— Nagyon egyszerű a dolog magyarázata — felelte fia. — Amikor a kövészarokan esőt kapunk, este mindig levetem a teljesen átázott nadrágot; a deszka kőse préselve magam alá teszem és azon alszom. Ez alatt természetesen egy másik sokkal rosszabb nadrág van rajtam. Ez a vasalási módszer annyira bevált, hogy a zászlóaljunk valamennyi tisztje követi és maor eljövünk a fronttól, olyan elegánsak vagyunk, mintha ketonaszabó vasalta volna ki a nadrágunkat.

KÜZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— A gabonaforgalom gyorsítása. A hivatalos lap mai száma rendelkezést közöl az új termés forgalomba hozatalának gyorsításáról. Helyes helyen azt a tapasztalatot tették, hogy a gabona átadása, illetve a bizományosok által való átvétele nem történik abban a mértékben, mint a fogyasztás zavartalan ellátása megkívánja. Ezért a ministerium elrendeli, hogy a 400 holdnál kevesebb szántóföldön gazdálkodó termelő busa, rozs és káposzta fölőselegét a eséplés bejelentésével azonnal jelentse be az illetékes községi előjárásnak és azt a hatóság felhívására szolgáltatassa is át. A 400 holdnál nagyobb birtokon gazdálkodó

termelő a hónap minden második vasárnapján kötelesek az eddig keséplőt (ruza, rozs és káposzta) fölőselegüket közvetlenül a Haditer-
mórnak bejelenteni, illetve folajánlani. A rendelkezlet hónap már életbe lép.

TANUGY.

(→) Beiratás. Az állami gyakorló elemi népiskolában a beiratást szeptember 4-én déli-
előtt 9—12-ig tartjuk meg. Az iskola helyi-
sége a pénzügyi palotában van. Bejárat az
Andrássy-tér felől, földszinten jobboldali első
ajtó. Az igazgatóság.

A szerkesztésért felel:
Erdyvánszky Endre távollétében:
Stauber József.

NYILTÉR.

(Az ezen rovat alatt közöltekért nem vállalunk felelősséget)

A makói

Dnke **diákokthon** még fel-
vehet elemi es gimnáziumi
tanulókat.

Felvételi díj 40 K., havi ellátási díj 60 K.
Tájékoztatót küld az igazgató.

ARADI KÖZLÖNY

1916. évi szeptember hó 1-től új előfizetést nyitunk az Aradi Közlöny-re.

Előfizetési árak:

Helyben:

Egész évre	28 K. — fill.
Fél évre	14 " — "
Negyed évre	7 " — "
Egy hóra	2 " 40 "

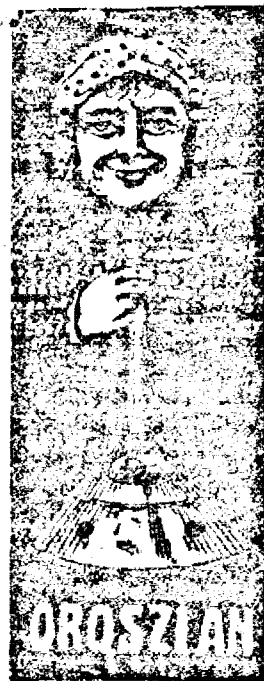
Vidéken:

Egész évre	32 K. — fill.
Fél évre	16 " — "
Negyed évre	8 " — "
Egy hóra	2 " 80 "

Tessék mutatvány számot kérni.

Megtakarítások:

50% a szappannak, 9/10 a munkaidőnek.

Miért kóffés és éfrző és háromszere tartos és a ruhának.

A kezdet nem rongálja, szavtosság, ha a rozsdia ellen bleadított világűrű és számos magasabb körökben, kifőgő eredményel használt 66682. ezam alatt szabadelmarott O. O. S. Z. L. A. N. kőgyömsen kész-
mesogóppól mossa, tisztgati és kőzi a ruhát.

Ára 22 korona bér-
mentve.

Rendelések az összeg előzetes beküldése mellett.

Csukla az „OIOSZLA.N.” végjeggyel ellátott valódi. Utasitoktól óvakodjunk!

Egyedúrúttás:

WeiszJózsef
Budapest

VI., Gyár-utca 20. Te-
lefon: 70-01. Sürgöny-
cim: Címmax. oss

Eladó!

70 hold vén tölgy és
bükkerdő, — rakodó
állomás közelében.

Ertekezhetni a tulajdonossal.

Hunyadmegyei Első
Takarékpénztárral,
Hátszegen.

Nyomtatványok

csinos kivitelben készülnek az Aradi nyomda r. t. nyomdájában.

Láb- és kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmúlik, a „Peppo“ folyadék és „Peppo“ hintőpor segítségével.

Szárít! . . . Szagtalanít!!

Peppo folyadék ára használati utasítással 1 kor. 20 fill.
Peppo hintőpor " " " " " " " " " " " " " " 1 kor. — fill.

Legfájdalmasabb tyukszemétől

is három nap alatt minden-
megszabadul a Hajós-téle ANA-
GALLIN használata által. Ke-
zelése igen egyszerű, nem p-
zit, nem ragadós. A beszerzés
nél vigyázni kell az ANAGAL-
LIN szóra. Ára használati u-
sitással 1 korona.

Gyöngyfehér fogakat nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habuk! A
szájnyakrót desinficálja, utólze
igen kellemes. Ára egy porcellán-
szelencének 80 fillér.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedül nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrássy-tér 22. sz. (Megyeházzal szemben.)

Magyar gyógyborok

Kitűnő minőségű hegyaljai fehér édes borral készítve.

Vasas chinabor. Elsőrangú minőségű, vértképző gyógybor, vérszegények, láb-
badozók, sápkóros gyermekek részére kiváló erősítő szer. Benne a chinin- és vas nagy gyógyereje kiválóan érvényesül. Kis palack ára: 2 korona 80 fillér. Nagy palack ára: 4 korona.

Condurongó bor. Kiváló gyomorérettő szer, gitó, a gyomorra és belekre jótékony hatást gyakorló gyógybor. Gyomorbetegék részére és ott, ahol a condurongó kéreg ja-
valva van. Egy palack ára: 3 korona.

Pepsin bor. Egyesíti a pepszin és a sósav jó tulaj-
donságait és kiválóan alkalmas a most nehezen beszerezhető Acidol pepszin helyettesítésére. Gyenge emésztésnél igen ajánlható. Egy palack ára: 3 kor. 60 fillér.

Kapható a készítőnél:

1845

Rozsnyay Mátvás gyógy-
szertárában Arad, Szabadság-tér.

A sárgán is épen úgy hat,
Akárcsak a feketén,
Olyan sima mint a tükör,
Ha cipőre kenem én.
Es mint csillag — épugy csillog
Ide-oda rajt a fény;
Micsoda egy csoda hát ez?
— Ez a

PYRRAM

CIPŐ = KRÉM

Gyártja: **BENESTESTVÉREK, GYÖR**

6907

Hirdetmény.

Óthalom községében 1916. évi augusztus hó 27-én délután 3 órakor 6 darab jól tápiált, 3 hónap óta tenyészetten kívül álló tenyészkan fog elárvereztetni.

4521

Előjáróság.

Aradi waggongyár keres

magyar-német levelezőt,

ki mindkét nyelven perfekt stenografál és gyakorlott gépiró. — Jelentkezhetnek nők, esetleg hadirokkantak is.

4518

6900—1916. pm.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a nyers szilváért követelhető legmagasabb ár a m. kir. miniszterium 2450—1916. sz. rendelete szerint a következő:

1. §. A nyers szilváért követelhető legmagasabb ár a termelőtől történő nagybani vásárlásnál métermázsánként (100 kg.) tiszta súlyra a következő: a) őszi szilváért 20 kor., b) nyári szilváért 12 kor. Ezen árak a csemegefajtájú szilvákra, amelyek azonban szeszifőzésre és szilva készítésre nem fordíthatók — nem vonatkoznak.

A szilvakészítményekért követelhető legmagasabb ár nagybani vásárláskor métermázsánként 100 (Egyszász) kg. tiszta súlyra: a) aszalt szilváért a készítőtől való nagybani vásárláskor: 1. 100—105. dbos minőségért 100 korona; 2. 115—120. dbos 97 korona; 3. 180-on felüli 94 kor. b) szilvaizért a készítőtől való nagybani vásárláskor 120 kor.

Ha a szilva, aszalt szilva, vagy szilvaiz árnyítása közvetlen fogyasztás céljait szolgáló forgalomban (kicsinyben való vagy részletkereskedésben) történik, az eladó csak olyan árakat számíthat, amelyek a megállapított legmagasabb áraknál nem aránytalanul magasabbak.

Az ez eilen vétőket az 1915. évi november hó 28. napján 4207—1915. M. E. sz. a. kelt rendelet (L. a Budapesti Közlönynek 1915. évi november hó 25. napján megjelent 278. számában) 16 §-a értelmében kell büntetni.

A szilvacéfréért követelhető legmagasabb ár hektoliterenként: a) nyári szilvából készült 3—4% szesztartalmonalul 18 korona, b) őszi szilvából készült 5% vagy ennél magasabb szesztartalmonalul 18

korona. 3% szesztartalmon alóli céfre adásvétel tárgyát nem képezheti.

A jelen rendeletben megállapított legmagasabb árakat, amelyek magukban foglalják a rakodó állomáshoz való szállítás költségét is, csomagolás nélkül készpénzfizetés mellett történt eladás esetére kell érteni.

A jelen rendelettel megállapított legmagasabb árak 1916. évi július hó 28. napján lépnek életbe.

Aki a jelen rendelet hatálya alá eső cikkért a legmagasabb árakra vonatkozó rendelkezéseket bármilyen módon kijátsza vagy ennél közreműködik, hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ez a rendelet 1916. évi július 28. napján lépett életbe és a magyar szent korona országainak egész területére kiterjed.

Arad, 1916. augusztus 2.

Varjassy Lajos, polgármester.

Aprított tölgyhulladék tűzifa
ismét kapható 4408
Laendler Aladár gúzfűrésztelepén

Értesítés!

Az „IBOLYA DORÉ”

készítményeink a mai naptól kezdve a következő árakban kerülnek forgalomba: Ibolya Doré-crém egy tégely K 1.50, Ibolya Doré-szappan 1 darab K 1.50, Ibolya Doré-tej 1 tégely 1.50, Ibolya Doré-hőlgypor 1 doboz K 1.50.

Legjobb fekete v. barna Hajfestő a „Melogen”. Ára 2.40 korona.

Szőrvesztő-Depilator. E kifűnő, a maga nemében páratlan szőrtelenítő szerrel minden alkalmatlan szőrtelenít, arc, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélküli pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ára utasítással 1 korona.

A fenti szeret készítője Hajós Arpád ARAD, Andrásy-tér 22. sz. Alapított 1886. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

